

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL PROFESINIŲ LIGŲ NUSTATYMO KRITERIJŲ PATVIRTINIMO

2007 m. gruodžio 29 d. Nr. V-1087
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006–2013 metų strategijos įgyvendinimo priemonių 2006–2008 metų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 27 d. nutarimu Nr. 941 „Dėl Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006–2013 metų strategijos ir įgyvendinimo priemonių 2006–2008 metų plano patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [66-2418](#); 2006, Nr. 70-2574; 2007, Nr. [21-774](#), Nr. [95-3819](#)), 2.12 priemonę,

t v i r t i n u Profesinių ligų nustatymo kriterijus (pridedama).

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu
Nr. 1087

PROFESINIŲ LIGŲ NUSTATYMO KRITERIJAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinių ligų nustatymo kriterijų reglamentavimo tikslas – nustatyti bendruosius kriterijus, taikomus asmenims, nurodytiems Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 487 (Žin., 2004, Nr. [69-2398](#)), (toliau – Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatai), 2 punkte, tiriant profesines ligas apibrėžti priežastinius ryšius tarp veikiančių (veikusių) kenksmingų darbo aplinkos veiksnių ir jų sukeltų ligų.

2. Profesinių ligų nustatymo kriterijai skirti darbo medicinos gydytojams, nustatantiems profesinę ligą, bei gydytojams, įtariantiems profesinę ligą, ir kitiems sveikatos priežiūros specialistams.

3. Šiame teisės akte vartojamos sąvokos:

3.1. **minimalus kenksmingo darbo aplinkos veiksnio (veiksnių) veikimo (ekspozicijos) intensyvumas** – tai intensyvumas, patvirtintas profesinės ligos priežasčių tyrimu, išmatuotais kenksmingo darbo aplinkos veiksnio (veiksnių) dydžiais pagal Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų 1 priedą (toliau – Profesinės ligos tyrimo ir patvirtinimo akto I dalį) ir, jei yra galimybė, biologinių tyrimų (monitoringo) rezultatais;

3.2. **minimali kenksmingo darbo aplinkos veiksnio ar veiksnių veikimo (ekspozicijos) trukmė** – tai trukmė, nustatyta darbinės veiklos aprašyme, pateiktame Profesinės ligos tyrimo ir patvirtinimo akto I dalyje;

3.3. **maksimalus latentinis periodas** – tai laiko trukmė nuo paskutinio kenksmingo darbo aplinkos veiksnio ar veiksnių veikimo (ekspozicijos) dienos darbe iki to momento, kai paveiktam asmeniui pasireiškė pirmieji ligos simptomai ar požymiai, po kurios nėra galimybės pagrįstai įrodyti priežastinio ryšio su darbu;

3.4. **indukcijos periodas** – tai minimalus laiko tarpas, reikalingas įrodyti profesinės ligos ir darbo ryšiui, nuo kenksmingo darbo aplinkos veiksnio ar veiksnių veikimo (ekspozicijos) darbe pradžios iki to momento, kai veikiamam asmeniui pasireiškė pirmieji ligos požymiai ar simptomai;

3.5. **ligos anamnezė** – tai ligos duomenų, kuriuos gydytojas sužino iš ligonio arba jo artimųjų ir panaudoja teisingam diagnozės nustatymui, visuma, maksimalus latentinis bei indukcijos periodai.

4. Kitos šiame teisės akte vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#)).

5. Profesinės ligos diagnozė nustatoma arba nenustatoma vadovaujantis šiais kriterijais ir Profesinių ligų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1198 (Žin., 1994, Nr. [94-1845](#); 2006, Nr. [16-553](#)) (toliau – Profesinių ligų sąrašas).

II. BENDRIEJI PROFESINIŲ LIGŲ NUSTATYMO KRITERIJAI

6. Nustatant profesinę ligą, vertinama:

6.1. ligos anamnezė;

6.2. gyvenimo anamnezė (persirgtos ligos, traumos, įpročiai, gyvenimo sąlygos ir kt.);

6.3. darbo veiklos raida (profesija, darbo pobūdis, kenksmingi darbo aplinkos veiksniai, minimalus kenksmingo darbo aplinkos veiksnio poveikio (ekspozicijos) intensyvumas,

minimali kenksmingo darbo aplinkos veiksnio trukmė, privalomų sveikatos tikrinimų duomenys ir kt. duomenys, pateikti Profesinės ligos tyrimo ir patvirtinimo akto I dalyje);

6.4. profesinės ligos klinika (specifiniai ir/ar nespecifiniai konkrečios ligos simptomai, mišrus kenksmingų darbo aplinkos veiksnių poveikis, individualus jautrumas kenksmingam darbo aplinkos veiksnio poveikiui (lytis, amžius ir kt.) ir kt.;

6.5. laboratoriniai, instrumentiniai ir kiti reikiami tyrimai;

6.6. privalomų sveikatos tikrinimų duomenys;

6.7. diferencinė diagnostika;

6.8. asmens sveikatos istorijos (F-Nr. 025/a) duomenys;

6.9. panašių susirgimų (grupinių ar pavienių) buvimas įmonėje;

6.10. mokslu pagrįsti priežastinių ryšių tarp kenksmingo darbo aplinkos veiksnio ir profesinės ligos įrodymai.

7. Nustatant profesinės ligos diagnozę rekomenduotina vadovautis Europos Komisijos profesinių ligų diagnostikos rekomendacijomis (Profesinių ligų diagnostikos vadovas, Liuksemburgas: Europos Sąjungos Oficialiųjų publikacijų biuras, 1994) bei Europos profesinių ligų statistikos vadovu (Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2004).

8. Nustatant profesines ligas, įtrauktas į Profesinių ligų sąrašą, bet neįtrauktas į Europos Komisijos profesinių ligų diagnostikos rekomendacijas (Profesinių ligų diagnostikos vadovą), rekomenduotina taikyti tokius maksimalius latentinius periodus:

8.1. nustatant juosmeninės stuburo dalies diskų ligas, sukeltas ilgalaikės vertikalios viso kūno vibracijos, – iki 5 metų;

8.2. nustatant kaklinės ir juosmeninės stuburo dalies diskų ligas, sukeltas ilgalaikio sunkių krovinių kėlimo ir pernešimo, – iki 2 metų.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9. Nesutinkantys su profesinės ligos diagnozės nustatymu ar nenustatymu turi teisę raštu kreiptis į Centrinę darbo medicinos ekspertų komisiją arba į teismą teisės aktų nustatyta tvarka.
